

**BANK SPÓŁDZIELCZY W CZARNYM DUNAJCU
ZRZESZONY Z BANKIEM POLSKIEJ SPÓŁDZIELCZOŚCI SA**

POLITYKA ŁADU KORPORACYJNEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W CZARNYM DUNAJCU

OCENA STOSOWANIA NA DZIEŃ 31.12.2021

W związku z zapisami Instrukcji sporządzania informacji zarządczej Rada Nadzorcza Banku przeprowadziła ocenę stosowania zasad ładu korporacyjnego.

Ocenę przeprowadzono w oparciu o raporty kwartalne sporządzone przez komórkę zarządzania ryzykami oraz dokonane przeglądy zarządcze przedstawione przez Zarząd i zaopiniowane przez Komórkę organizacyjno-administracyjną i ds. zgodności. W wyniku przeglądu stwierdzono, że Zarząd Banku wprowadził „Zasady Ładu Korporacyjnego” określone w dokumencie Komisji Nadzoru Finansowego poprzez uchwalenie „Polityki zarządzania ryzykiem braku zgodności w tym zasady ładu korporacyjnego w Banku Spółdzielczym w Czarnym Dunajcu”, zgodnie z zasadą proporcjonalności i adekwatności wynikającą ze skali, charakteru działalności oraz specyfiki Banku.

Na podstawie Uchwały Nr 218/2014 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 22 lipca 2014 roku w sprawie wydania „Zasad ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych” została opracowana i przyjęta do stosowania „Polityki zarządzania ryzykiem braku zgodności w tym zasady ładu korporacyjnego w Banku Spółdzielczym w Czarnym Dunajcu”. Polityka zarządzania ładem korporacyjnym stanowi zbiór zasad określających relacje wewnętrzne i zewnętrzne Banku w tym relacje z udziałowcami Banku i klientami, organizację, funkcjonowanie nadzoru wewnętrznego oraz kluczowych systemów i funkcji wewnętrznych, a także organów statutowych i zasad ich współdziałania. Na podstawie oceny Rada stwierdza:

1. Polityka zarządzania ryzykiem braku zgodności w tym zasady ładu korporacyjnego stanowi istotny dokument programowy w strategicznej polityce korporacyjnej oraz wpływa na kształtowanie właściwych zasad postępowania Banku.
2. Bank będąc instytucją zaufania publicznego prowadzi działalność z zachowaniem najwyższej staranności, przykładając szczególną wagę do profesjonalizmu i etyki osób wchodzących w skład organów podmiotów nadzorowanych.
3. Dobre relacje Banku z klientami budują zaufanie do Banku, stąd dbałość o klienta jest jednym z nadrzędnych celów strategicznych.
4. Rzetelne informowanie klientów o oferowanej usłudze czy produkcie w sposób zrozumiały dla przeciętnego odbiorcy z uwzględnieniem ryzyka z nią związanego jest podstawowym obowiązkiem pracowników Banku i jest realizowany na etapie komunikacji marketingowej oraz nawiązywania stosunku prawnego i doboru odpowiedniej dla klienta usługi czy produktu finansowego.
5. Bank może skutecznie realizować wyznaczone cele strategiczne, dzięki właściwej strukturze organizacyjnej, poddawanej okresowym przeglądom oraz odpowiednim systemem kontroli wewnętrznej, audytu i zarządzania ryzykiem.
6. Polityka wynagrodzeń stanowi istotny element rozwoju i bezpieczeństwa funkcjonowania Banku i stanowi elementy zapobiegające nadmiernej ekspozycji banku na ryzyko.
7. Polityka informacyjna Banku służy budowie właściwych relacji, w szczególności poprzez ułatwianie dostępu do informacji zarówno klientom, jak i udziałowcom.
8. Bank wykazuje troskę o ochronę praw i rozwój pracowników budujących wartość i reputację instytucji.

Tekst „Polityki zarządzania ryzykiem braku zgodności w tym zasady ładu korporacyjnego” (zwanej dalej też „Polityką”) dostępny jest w siedzibie Banku i na stronie internetowej Banku pod adresem: www.bsczarnydunajec.pl.

Główne postanowienia „Polityki”, które, zgodnie z zasadą proporcjonalności, w ocenie Banku nie stosują się do Banku lub stosowane są w zmodyfikowanej postaci zostały wymienione w Oświadczeniu Zarządu w sprawie stosowania Zasad ładu korporacyjnego, zamieszczonego na stronie internetowej Banku.

Na podstawie przeprowadzonego przeglądu stwierdzono, że w Banku są przestrzegane zapisy Zasad Ładu Korporacyjnego.

Rada Nadzorcza

OCENA STOSOWANIA ŁADU KORPORACYJNEGO NA DZIEŃ 31.12.2021

Wymagania	Sposób realizacji w Banku	Zrealizowane w zakresie przyjętym w Banku
Rozdział 1 Organizacja i struktura organizacyjna		(T/N/ "n/d")
<p style="text-align: center;">§ 1.</p> <p>1. Organizacja instytucji nadzorowanej powinna uwzględniać długoterminowe cele działalności tej instytucji.</p> <p>2. Organizacja instytucji nadzorowanej powinna obejmować zarządzanie i sprawowanie kontroli, systemy sprawozdawczości wewnętrznej, przepływu i ochrony informacji oraz obiegu dokumentów, co powinno być należycie uregulowane w regulacjach wewnętrznych.</p> <p>3. Organizacja instytucji nadzorowanej powinna być odzwierciedlona w strukturze organizacyjnej.</p> <p>4. Instytucja nadzorowana powinna zapewnić jawność uregulowanej w regulacjach wewnętrznych struktury organizacyjnej poprzez zamieszczenie przynajmniej podstawowej struktury organizacyjnej na stronie internetowej.</p>	<p>Struktura organizacyjna i organizacja Banku uregulowana w „Regulaminie organizacyjnym” obejmuje wszystkie istotne systemy organizacyjne (w tym system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej).</p> <p>Struktura organizacyjna jest ujawniana na stronie internetowej</p>	T
<p style="text-align: center;">§ 2.</p> <p>1. Instytucja nadzorowana powinna posiadać przejrzystą oraz adekwatną do skali i charakteru prowadzonej działalności oraz podejmowanego ryzyka strukturę organizacyjną, w której podległość służbowa, zadania oraz zakres obowiązków i odpowiedzialności są wyraźnie przypisane i odpowiednio podzielone. Struktura organizacyjna powinna obejmować i odzwierciedlać cały obszar działalności instytucji nadzorowanej wyraźnie wyodrębniając każdą kluczową funkcję w obrębie wykonywanych zadań. Dotyczy to zarówno podziału zadań jak i odpowiedzialności pomiędzy członków organu zarządzającego instytucji nadzorowanej, a także podziału zadań i odpowiedzialności pomiędzy komórki organizacyjne centrali, jednostki terenowe oraz poszczególne stanowiska, albo grupy stanowisk.</p> <p>2. Struktura organizacyjna powinna zostać tak określona, by nie zachodziły wątpliwości co do zakresu zadań i odpowiedzialności odpowiednich komórek organizacyjnych, jednostek terenowych i stanowisk, lub grup stanowisk a zwłaszcza, by nie dochodziło do nakładania się na siebie obowiązków i odpowiedzialności komórek organizacyjnych, jednostek terenowych i stanowisk lub grup stanowisk.</p>	<p>„Regulamin organizacyjny”, a także regulacje wewnętrzne w postaci polityk, zasad jednoznacznie określają podległość służbową, a także zakresy obowiązków i odpowiedzialności</p> <p>Bank dokonuje corocznych przeglądów struktury organizacyjnej, a także dopasowuje podział zadań i odpowiedzialności w trakcie roku w ramach przeglądów zarządczych.</p>	T

<p style="text-align: center;">§ 3.</p> <p>Instytucja nadzorowana obowiązana jest przestrzegać wymogów wynikających z przepisów prawa oraz uwzględniać rekomendacje nadzorcze wydane przez odpowiednie organy nadzoru, w szczególności przez KNF lub odpowiednio EBA (<i>European Banking Authority</i>), ESMA (<i>European Securities and Markets Authority</i>), EIOPA (<i>European Insurance and Occupational Pensions Authority</i>), a także zobowiązania lub deklaracje składane wobec organów nadzoru oraz uwzględniać indywidualne zalecenia wydane przez organy nadzoru.</p>	<p>Bank przestrzega wszystkich przepisów prawa oraz regulacji nadzorczych w wymaganym zakresie – zapewniane jest to przez zarządzanie ryzykiem braku zgodności, a także korzystanie z wzorców regulacji wewnętrznych z SSO SGB. Prowadzona jest weryfikacja i dostosowywanie regulacji wewnętrznych do zmian przepisów w ramach dokonywanych przeglądów zarządczych.</p>	T
<p style="text-align: center;">§ 4.</p> <p>1. Instytucja nadzorowana powinna określić własne cele strategiczne uwzględniając charakter oraz skalę prowadzonej działalności.</p> <p>2. Organizacja instytucji nadzorowanej powinna umożliwiać osiąganie zakładanych strategicznych celów z uwzględnieniem konieczności efektywnego monitorowania ryzyka występującego w jej działalności.</p> <p>3. Organizacja instytucji nadzorowanej powinna umożliwiać niezwłoczne podejmowanie odpowiednich działań w sytuacjach nagłych, gdy konieczne jest odstępianie lub nie jest możliwe realizowanie przyjętych celów strategicznych z powodu nieoczekiwanych zmian w otoczeniu gospodarczym lub prawnym instytucji nadzorowanej albo, gdy dalsza realizacja przyjętych celów może prowadzić do naruszenia norm określonych regulacjami dotyczącymi prowadzenia działalności przez daną instytucję nadzorowaną lub ustalonych zasad postępowania</p> <p>4. Organizacja instytucji nadzorowanej powinna zapewniać, że:</p> <p>1) wykonywanie zadań z zakresu działalności podmiotu jest powierzane osobom posiadającym niezbędną wiedzę i umiejętności, nad którymi nadzór sprawują osoby posiadające także odpowiednie doświadczenie,</p> <p>2) określając zakres powierzanych zadań bierze się pod uwagę możliwość właściwego i rzetelnego wykonania tych zadań na danym stanowisku,</p> <p>3) prawa pracowników są należycie chronione, a ich interesy należycie uwzględniane, w szczególności poprzez stosowanie przejrzystych i obiektywnych zasad zatrudniania i wynagradzania, oceny, a także nagradzania i awansu zawodowego.</p>	<p>Bank posiada formalnie określony proces planowania oraz monitorowania planów strategicznych określony w „Instrukcji planowanie strategiczne i monitorowanie strategii rozwoju” oraz Instrukcji sporządzania i monitorowania planu ekonomiczno finansowego, a także przyjmuje zatwierdzaną przez Radę Nadzorczą – Strategię.</p> <p>Założenia i wykonanie celów strategii jest corocznie przedmiotem sprawozdań składanych Radzie Nadzorczej.</p> <p>Prowadzona jest odpowiednia polityka kadrowa oraz szkoleniowa – uregulowana w „Polityce kadrowej”, związana z zatrudnianiem oraz rozwojem umiejętności pracowników, Bank przestrzega odpowiednich przepisów prawa pracy w ramach realizacji tej polityki.</p>	T
<p style="text-align: center;">§ 5.</p> <p>1. Tworząc strukturę organizacyjną lub dokonując w niej zmian należy zapewnić spójność, w szczególności ze statutem albo innym podstawowym aktem ustrojowym w sprawie utworzenia i funkcjonowania instytucji nadzorowanej oraz sposobu działania jej organów.</p> <p>2. Powyższy wymóg odnoszący się do struktury organizacyjnej powinien być zachowany również w odniesieniu do innych dokumentów wewnętrznych związanych z organizacją i funkcjonowaniem poszczególnych komórek organizacyjnych i stanowisk centrali, a także jednostek terenowych i ich komórek organizacyjnych czy stanowisk lub grup stanowisk.</p>	<p>Bank zapewnia zgodność stosując wzorce regulacji wewnętrznych z SSOZ BPS, a także przeprowadzane są cykliczne przeglądy zarządcze regulacji wewnętrznych, oraz struktury organizacyjnej obejmujące spójność regulacji.</p> <p>Pracownicy są zapoznawani na etapie wdrażania do pracy z Regulaminem organizacyjnym, wynika to z „Polityki kadrowej”.</p>	T

3. Pracownikom instytucji nadzorowanej należy zapewnić odpowiedni dostęp do informacji o strukturze organizacyjnej, zakresach uprawnień, obowiązkach i odpowiedzialności poszczególnych komórek organizacyjnych.		
<p style="text-align: center;">§ 6.</p> <p><i>1. W przypadku wprowadzenia w instytucji nadzorowanej anonimowego sposobu powiadamiania organu zarządzającego lub organu nadzorującego o nadużyciach w tejże instytucji nadzorowanej, powinna być zapewniona możliwość korzystania z tego narzędzia przez pracowników bez obawy negatywnych konsekwencji ze strony kierownictwa i innych pracowników instytucji nadzorowanej.</i></p> <p><i>2. Organ zarządzający powinien przedstawiać organowi nadzorującemu raporty dotyczące powiadomień o poważnych nadużyciach.</i></p>	Bank posiada odpowiednie procedury zgodne z Rozp. Min. Rozw. i Fin. z 6 marca 2017 , a także Ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu”	T
<p style="text-align: center;">§ 7.</p> <p>Instytucja nadzorowana stosuje plany ciągłości działania mające na celu zapewnianie ciągłości działania i ograniczenia strat na wypadek poważnych zakłóceń w działalności podmiotu.</p>	Bank posiada, weryfikuje i testuje cyklicznie „Plan ciągłości działania” oraz zawarte w nim procedury awaryjne.	T
Rozdział 2 Relacja z udziałowcami instytucji nadzorowanej		
<p style="text-align: center;">§ 8.</p> <p>1. Instytucja nadzorowana powinna działać w interesie wszystkich udziałowców z poszanowaniem interesu klientów.</p> <p>2. Instytucja nadzorowana prowadząc działalność powinna brać pod uwagę interesy wszystkich interesariuszy, o ile nie są one sprzeczne z interesami instytucji nadzorowanej.</p> <p>3. Instytucja nadzorowana powinna zapewnić udziałowcom właściwy dostęp do informacji, w szczególności w przypadku podejmowania decyzji przez organ stanowiący. Udzielając informacji udziałowcom należy zapewnić ich rzetelność oraz kompletność nie stosując przy tym preferencji w stosunku do wybranych udziałowców</p> <p>4. Instytucja nadzorowana, gdy jest to uzasadnione liczbą udziałowców, powinna dążyć do ułatwiania udziału wszystkim udziałowcom w zgromadzeniu organu stanowiącego instytucji nadzorowanej między innymi poprzez zapewnienie możliwości elektronicznego aktywnego udziału w posiedzeniach organu stanowiącego.</p>	<p>Odpowiednie zasady działania Banku obejmuje „Polityka ładu korporacyjnego” zatwierdzona przez Zebranie Przedstawicieli.</p> <p>Bank prowadzi przejrzystą politykę informacyjną zgodnie z art. 111, art. 111a, 111b Ustawy Prawo bankowe, a także posiada w tym zakresie odpowiednie regulacje wewnętrzne.</p>	T
<p style="text-align: center;">§ 9.</p> <p>1. Udziałowcy instytucji nadzorowanej powinni współdziałać realizując cel oraz zapewniając bezpieczeństwo działania tej instytucji.</p> <p>2. Udziałowcy mogą wpływać na funkcjonowanie instytucji nadzorowanej wyłącznie poprzez decyzje organu stanowiącego nie naruszając kompetencji pozostałych organów. Nieuprawnione wywieranie wpływu na organ zarządzający lub nadzorujący powinno zostać zgłoszone do Komisji Nadzoru Finansowego.</p> <p>3. Udziałowcy w swych decyzjach powinni kierować się interesem instytucji nadzorowanej.</p> <p>4. Zwołanie zgromadzenia organu stanowiącego w sytuacji, gdy wymaga tego dalsze prawidłowe funkcjonowanie instytucji nadzorowanej powinno nastąpić niezwłocznie.</p>	Odpowiednie zasady w tym zakresie obejmuje „POLITYKA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM BRAKU ZGODNOŚCI, W TYM ZASADY ŁADU KORPORACYJNEGO” zatwierdzona przez Zebranie Przedstawicieli.	T

<p>5. Udziałowcy powinni efektywnie korzystać z narzędzi nadzoru właścicielskiego, aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie organu zarządzającego i nadzorującego instytucji nadzorowanej. Organy tej instytucji powinny funkcjonować w taki sposób, by zapewniać rozdzielenie funkcji właścicielskich i zarządczych. Łączenie roli udziałowca z funkcją zarządczą wymaga ograniczenia jego roli i podmiotów z nim powiązanych w organie nadzorującym, tak, aby uniknąć obniżenia efektywności nadzoru wewnętrznego.</p> <p>6. Powstające konflikty pomiędzy udziałowcami powinny być rozwiązywane niezwłocznie tak, by nie dochodziło do naruszania interesu instytucji nadzorowanej i jej klientów.</p>		
<p style="text-align: center;">§ 10.</p> <p>1. Udziałowcy nie mogą ingerować w sposób sprawowania zarządu, w tym prowadzenie spraw przez organ zarządzający instytucji nadzorowanej.</p> <p>2. Wprowadzanie uprawnień osobistych lub innych szczególnych uprawnień dla udziałowców instytucji nadzorowanej powinno być uzasadnione i służyć realizacji istotnych celów działania instytucji nadzorowanej. Posiadanie takich uprawnień przez udziałowców powinno być odzwierciedlone w statucie lub innym podstawowym akcie ustrojowym tej instytucji.</p> <p>3. Uprawnienia udziałowców nie powinny być nadmierne, ani prowadzić do utrudnienia prawidłowego funkcjonowania organów instytucji nadzorowanej lub dyskryminacji pozostałych udziałowców.</p> <p>4. Udziałowcy nie powinni wykorzystywać swojej pozycji do podejmowania decyzji prowadzących do przeniesienia aktywów z instytucji nadzorowanej do innych podmiotów lub do zawierania innych transakcji prowadzących do rozporządzenia przez instytucję nadzorowaną jej majątkiem na warunkach innych niż rynkowe, czy też z narażeniem bezpieczeństwa lub interesu instytucji nadzorowanej.</p>	<p>Odpowiednie zasady w tym zakresie obejmuje „POLITYKA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM BRAKU ZGODNOŚCI, W TYM ZASADY ŁADU KORPORACYJNEGO” zatwierdzona przez Zebranie Przedstawicieli.</p>	T
<p style="text-align: center;">§ 11.</p> <p>1. Przeprowadzenie transakcji z podmiotem powiązaniem powinno być uzasadnione interesem instytucji nadzorowanej i powinno być dokonane w sposób transparentny.</p> <p>2. Transakcje z podmiotami powiązanymi, które w istotny sposób wpływają na sytuację finansową lub prawną instytucji nadzorowanej lub prowadzą do nabycia lub zbycia albo innego rozporządzenia znacznym majątkiem wymagają zasięgnięcia opinii organu nadzorującego. Jeśli członkowie organu nadzorującego zgłoszą zdanie odrębne, informację oraz powody zgłoszenia zdania odrębnego zamieszcza się w protokole.</p> <p>3. W przypadku, gdy decyzję o transakcji z podmiotem powiązaniem podejmuje organ stanowiący wszyscy udziałowcy powinni posiadać dostęp do wszelkich informacji niezbędnych dla oceny warunków, na jakich jest ona przeprowadzana oraz jej wpływu na sytuację instytucji nadzorowanej.</p>	<p>Bank nie posiada podmiotów powiązanych.</p>	n/d
<p style="text-align: center;">§ 12.</p> <p>1. Udziałowcy powinni być odpowiedzialni za niezwłoczne dokapitalizowanie instytucji nadzorowanej w sytuacji, gdy jest to niezbędne do utrzymania kapitałów własnych instytucji nadzorowanej na poziomie wymaganym przez przepisy prawa lub regulacje nadzorcze, a także, gdy wymaga tego bezpieczeństwo instytucji nadzorowanej.</p>	<p>Bank prowadzi politykę dywidendową zgodnie z „Polityka Kapitałową”</p>	T W zakresie pkt. 1 i 2 n/d

<p>2. Udziałowcy powinni być odpowiedzialni za niezwłoczne dostarczenie instytucji nadzorowanej wsparcia finansowego w sytuacji, gdy jest to niezbędne do utrzymania płynności instytucji nadzorowanej na poziomie wymaganym przez przepisy prawa lub regulacje nadzorcze, a także, gdy wymaga tego bezpieczeństwo instytucji nadzorowanej.</p> <p>3. Decyzje w zakresie wypłaty dywidendy powinny być uzależnione od potrzeby utrzymania odpowiedniego poziomu kapitałów własnych oraz realizacji strategicznych celów instytucji nadzorowanej, a także powinny uwzględniać rekomendacje i indywidualne zalecenia wydane przez organy nadzoru.</p>		
<p>Rozdział 3 Organ zarządzający</p>		
<p style="text-align: center;">§ 13.</p> <p>1. Organ zarządzający powinien mieć charakter kolegialny.</p> <p>2. Członek organu zarządzającego powinien posiadać kompetencje do prowadzenia spraw instytucji nadzorowanej wynikające z:</p> <p>1) wiedzy (posiadanej z racji zdobytego wykształcenia, odbytych szkoleń, uzyskanych tytułów zawodowych oraz nabytej w inny sposób w toku kariery zawodowej),</p> <p>2) doświadczenia (nabytego w toku sprawowania określonych funkcji lub zajmowania określonych stanowisk),</p> <p>3) umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonej funkcji. .</p> <p>3. Członek organu zarządzającego powinien dawać rękojmię należytego wykonywania powierzonych mu obowiązków.</p> <p>4. Indywidualne kompetencje poszczególnych członków kolegialnego organu zarządzającego powinny dopełniać się w taki sposób, aby umożliwiać zapewnienie odpowiedniego poziomu kolegialnego zarządzania instytucją nadzorowaną.</p> <p>5. W składzie organu zarządzającego należy zapewnić odpowiedni udział osób, które władają językiem polskim oraz wykazują się odpowiednim doświadczeniem i znajomością polskiego rynku finansowego niezbędnymi w zarządzaniu instytucją nadzorowaną na polskim rynku finansowym.</p>	<p>Zasady działania Zarządu reguluje „Regulamin działania zarządu”</p> <p>Dokonywana jest ocena uprzednia i cykliczna odpowiedniości członków zarządu i całości zarządu jako organu kolegialnego</p>	<p>T</p>
<p style="text-align: center;">§ 14.</p> <p>1. Organ zarządzający działając w interesie instytucji nadzorowanej powinien mieć na względzie cele oraz zasady prowadzenia działalności przez instytucje nadzorowane określone przez przepisy prawa, regulacje wewnętrzne oraz rekomendacje nadzorcze.</p> <p>2. Organ zarządzający realizując przyjętą strategię działalności powinien kierować się bezpieczeństwem instytucji nadzorowanej.</p> <p>3. Organ zarządzający powinien być jedynym uprawnionym i odpowiedzialnym za zarządzanie działalnością instytucji nadzorowanej.</p> <p>4. Zarządzanie działalnością instytucji nadzorowanej obejmuje w szczególności funkcje prowadzenia spraw, planowania, organizowania, decydowania, kierowania oraz kontrolowania działalności instytucji.</p>	<p>Odpowiednie zasady w tym zakresie obejmuje „POLITYKA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM BRAKU ZGODNOŚCI, W TYM ZASADY ŁADU KORPORACYJNEGO” zatwierdzona przez Zebranie Przedstawicieli, a także „Regulamin działania zarządu”</p>	<p>T</p>

<p style="text-align: center;">§ 15.</p> <p>1. W składzie organu zarządzającego powinna być wyodrębniona funkcja prezesa zarządu kierującego pracami tego organu.</p> <p>2. Członkowie organu zarządzającego ponoszą kolegalną odpowiedzialność za decyzje zastrzeżone do kompetencji organu zarządzającego, niezależnie od wprowadzenia wewnętrznego podziału odpowiedzialności za poszczególne obszary działalności instytucji nadzorowanej pomiędzy członków organu zarządzającego lub delegowania określonych uprawnień na niższe szczeble kierownicze.</p> <p>3. Wewnętrzny podział odpowiedzialności za poszczególne obszary działalności instytucji nadzorowanej pomiędzy członków organu zarządzającego powinien być dokonany w sposób przejrzysty i jednoznaczny oraz zostać odzwierciedlony w regulacjach wewnętrznych. Podział taki nie może prowadzić do nakładania się kompetencji członków organu zarządzającego lub wewnętrznych konfliktów interesów.</p> <p>4. Wewnętrzny podział odpowiedzialności pomiędzy członków organu zarządzającego nie powinien prowadzić do sytuacji, w której określony obszar działalności instytucji nadzorowanej nie jest przypisany do żadnego członka organu zarządzającego.</p>	<p>Zasady funkcjonowania zarządu oraz podział kompetencji określa „Regulamin działania zarządu”, podległość służbowa komórek oraz jednostek organizacyjnych członkom Zarządu uregulowana jest w „Regulaminie organizacyjnym”</p> <p>Dokonywane są przeglądy zarządcze regulacji wewnętrznych obejmujące również zapisy dotyczące podziału zadań i podporządkowania służbowego oraz nadzoru.</p>	T
<p style="text-align: center;">§ 16.</p> <p>1. Właściwym jest, aby posiedzenia organu zarządzającego odbywały się w języku polskim. W razie konieczności należy zapewnić niezbędną pomoc tłumacza.</p> <p>2. Protokół oraz treść podejmowanych uchwał lub innych istotnych postanowień organu zarządzającego instytucji nadzorowanej powinny być sporządzane w języku polskim lub tłumaczone na język polski.</p>	<p>Zasady funkcjonowania zarządu określa „Regulamin działania zarządu”.</p>	T
<p style="text-align: center;">§ 17.</p> <p>1. Pełnienie funkcji w organie zarządzającym powinno stanowić główny obszar aktywności zawodowej członka organu zarządzającego. Dodatkowa aktywność zawodowa członka organu zarządzającego nie może prowadzić do takiego zaangażowania czasu i nakładu pracy, aby negatywnie wpływać na właściwe wykonywanie pełnionej funkcji przez tę osobę w organie zarządzającym instytucji nadzorowanej.</p> <p>2. W szczególności członek organu zarządzającego nie powinien być członkiem organów innych podmiotów, jeżeli czas poświęcony na wykonywanie funkcji w innych podmiotach uniemożliwia mu rzetelne wykonywanie obowiązków w instytucji nadzorowanej.</p> <p>3. Członek organu zarządzającego powinien powstrzymać się od podejmowania aktywności zawodowej lub pozazawodowej, która mogłaby prowadzić do powstawania konfliktu interesów lub wpływać negatywnie na jego reputację jako członka organu zarządzającego instytucji nadzorowanej.</p> <p>4. Zasady ograniczania konfliktu interesów powinny być określone w odpowiedniej regulacji wewnętrznej określającej między innymi zasady identyfikacji, zarządzania oraz zapobiegania konfliktom interesów, a także zasady wyłączenia członka organu zarządzającego w przypadku zaistnienia konfliktu interesów lub możliwości jego zaistnienia.</p>	<p>Zasady funkcjonowania zarządu określa „Regulamin działania zarządu”, obejmuje on też zasady postępowania na wypadek konfliktu interesów.</p>	T

<p style="text-align: center;">§ 18.</p> <p>W przypadku niepełnego składu organu zarządzającego instytucji nadzorowanej powinien on być niezwłocznie uzupełniony.</p>	<p>Zasady w tym zakresie obejmuje „POLITYKA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM BRAKU ZGODNOŚCI, W TYM ZASADY ŁADU KORPORACYJNEGO” zatwierdzona przez Zebranie Przedstawicieli.</p>	T
<p>Rozdział 4 Organ nadzorujący</p>		
<p style="text-align: center;">§ 19.</p> <p>1. Członek organu nadzorującego powinien posiadać kompetencje do należytego wykonywania obowiązków nadzorowania instytucji nadzorowanej wynikające z:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wiedzy (posiadanej z racji zdobytego wykształcenia, odbytych szkoleń, uzyskanych tytułów zawodowych oraz nabytej w inny sposób w toku kariery zawodowej), 2) doświadczenia (nabytego w toku sprawowania określonych funkcji lub zajmowania określonych stanowisk), 3) umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonej funkcji. <p>2. Indywidualne kompetencje poszczególnych członków kolegiального organu nadzorującego powinny dopełniać się w taki sposób, aby umożliwiać zapewnienie odpowiedniego poziomu kolegiального sprawowania nadzoru nad wszystkimi obszarami działania instytucji nadzorowanej.</p> <p>3. Członek organu nadzorującego powinien dawać rękojmię należytego wykonywania powierzonych mu obowiązków.</p> <p>4. W składzie organu należy zapewnić odpowiedni udział osób, które władają językiem polskim oraz wykazują się odpowiednim doświadczeniem i znajomością polskiego rynku finansowego niezbędnymi w nadzorowaniu instytucji nadzorowanej na polskim rynku finansowym.</p>	<p>Dokonywana jest ocena uprzednia i następcza w zakresie posiadania odpowiednich kompetencji przez kandydatów do Rady oraz członków Rady Nadzorczej. Ocena kompetencji (odpowiedniości) dokonywana jest podczas Zebrania Przedstawicieli.</p>	T
<p style="text-align: center;">§ 20.</p> <p>1. Organ nadzorujący sprawuje nadzór nad sprawami instytucji nadzorowanej w imieniu wszystkich udziałowców, kierując się przy wykonywaniu swoich zadań dbałością o prawidłowe i bezpieczne działanie instytucji nadzorowanej.</p> <p>2. Organ nadzorujący powinien posiadać zdolność do wykonywania nadzoru bieżącego w zakresie realizacji przyjętych celów strategicznych lub istotnych zmian poziomu ryzyka lub materializacji istotnych ryzyk w działalności instytucji nadzorowanej, a także w zakresie sprawozdawczości finansowej, w tym wprowadzania istotnych zmian w polityce rachunkowości mających znaczący wpływ na treść informacji finansowej.</p> <p>3. Organ nadzorujący oraz poszczególni jego członkowie przy wykonywaniu nadzoru kierują się obiektywną oceną i osądem.</p>	<p>Zasady funkcjonowania Rady Nadzorczej określa Statut oraz „Regulamin Rady Nadzorczej”.</p>	T
<p style="text-align: center;">§ 21.</p> <p>1. Skład liczebny organu nadzorującego powinien być adekwatny do charakteru i skali prowadzonej przez instytucję nadzorowaną działalności.</p> <p>2. W składzie organu nadzorującego powinna być wyodrębniona funkcja przewodniczącego, który kieruje pracami organu nadzorującego. Wybór przewodniczącego organu nadzorującego</p>	<p>Zasady w tym zakresie określa Statut, przyjęta przez Zebranie Przedstawicieli „Statut Banku” oraz „Regulamin Rady Nadzorczej”</p>	T

<p>powinien być dokonywany w oparciu o doświadczenie oraz umiejętności kierowania takim organem przy uwzględnieniu kryterium niezależności.</p>		
<p style="text-align: center;">§ 22.</p> <p>1. W składzie organu nadzorującego instytucji nadzorowanej powinien być zapewniony odpowiedni udział członków niezależnych, a tam gdzie jest to możliwe powoływanych spośród kandydatów wskazanych przez udziałowców mniejszościowych. Niezależność przejawia się przede wszystkim brakiem bezpośrednich i pośrednich powiązań z instytucją nadzorowaną, członkami organów zarządzających i nadzorujących, znaczącymi udziałowcami i podmiotami z nimi powiązanymi.</p> <p>2. W szczególności niezależnością powinni cechować się członkowie komitetu audytu lub członkowie organu nadzorującego, którzy posiadają kompetencje z dziedziny rachunkowości lub rewizji finansowej.</p> <p>3. Jeśli członkowie organu nadzorującego zgłoszą zdanie odrębne, informację oraz powody zgłoszenia zamieszcza się w protokole</p> <p>4. Komitet audytu lub organ nadzorujący w ramach monitorowania wykonywania czynności rewizji finansowej powinien ustalić warunki współpracy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, w tym w zakresie proponowanego planu czynności.</p> <p>5. Komitet audytu lub organ nadzorujący podczas przedstawiania wyników czynności rewizji finansowej przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych powinien wyrazić swoją opinię o sprawozdaniu finansowym, którego dotyczą czynności rewizji finansowej.</p> <p>6. Proces współpracy komitetu audytu i organu nadzorującego z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych powinien zostać udokumentowany. Rozwiązanie umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych powinno zostać poddane ocenie organu nadzorującego, który przyczyny tego rozwiązania zamieści w corocznym raporcie zawierającym ocenę sprawozdań finansowych instytucji nadzorowanej.</p>	<p>Zasady w tym zakresie ustala „Statut Banku” zatwierdzona przez ZP, a także Regulamin Komitetu Audytu przyjęty przez Radę Nadzorczą.</p> <p>Zasady funkcjonowania Komitetu audytu, w tym współpracy z biegłym rewidentem</p> <p>Zasady zgłaszania zdania odrębnego określa „Regulamin Rady Nadzorczej”.</p> <p>Komitet audytu funkcjonujący w Banku zgodnie z odpowiednim Regulaminem wyraża swoją opinię, proces współpracy z biegłym rewidentem oraz dokumentowania tej współpracy jest ujęty w odpowiednim Regulaminie komitetu, a także odpowiednich Zasadach dotyczących współpracy z biegłym przyjętych przez Radę Nadzorczą.</p>	T
<p style="text-align: center;">§ 23.</p> <p>1. Członek organu nadzorującego instytucji nadzorowanej powinien wykonywać swoją funkcję w sposób aktywny wykazując się niezbędnym poziomem zaangażowania w pracę organu nadzorującego.</p> <p>2. Niezbędny poziom zaangażowania przejawia się w poświęcaniu odpowiednio dużo czasu na wykonywanie zadań organu nadzorującego.</p> <p>3. Pozostała aktywność zawodowa członka organu nadzorującego nie może odbywać się z uszczerbkiem, dla jakości i efektywności sprawowanego nadzoru.</p> <p>4. Członek organu nadzorującego powinien powstrzymać się od podejmowania aktywności zawodowej lub pozazawodowej, która mogłaby prowadzić do powstania konfliktu interesów lub w inny sposób wpływać negatywnie na jego reputację, jako członka organu nadzorującego instytucji nadzorowanej.</p> <p>5. Zasady ograniczania konfliktu interesów powinny być określone w odpowiedniej regulacji wewnętrznej określającej między innymi zasady identyfikacji, zarządzania oraz zapobiegania konfliktom interesów,</p>	<p>Zasady funkcjonowania Rady Nadzorczej oraz członków Rady Nadzorczej, w tym ograniczania konfliktu interesów określa Regulamin Rady Nadzorczej.</p>	T

a także zasady wyłączenia członka organu nadzorującego w przypadku zaistnienia konfliktu interesów lub możliwości jego zaistnienia.		
<p style="text-align: center;">§ 24.</p> <p>1. Właściwym jest, aby posiedzenia organu nadzorującego odbywały się w języku polskim. W razie konieczności należy zapewnić niezbędną pomoc tłumacza.</p> <p>2. Protokół oraz treść podejmowanych uchwał lub innych istotnych postanowień organu nadzorującego instytucji nadzorowanej powinny być sporządzane w języku polskim lub tłumaczone na język polski.</p>	Zasady funkcjonowania Rady Nadzorczej określa „Regulamin Rady Nadzorczej”.	T
<p style="text-align: center;">§ 25.</p> <p>1. Nadzór wykonywany przez organ nadzorujący powinien mieć charakter stały, a posiedzenia organu nadzorującego powinny się odbywać w zależności od potrzeb. Jeżeli w instytucji nadzorowanej działa komitet audytu lub inne komitety, którym powierzono określone sprawy związane z działalnością instytucji nadzorowanej, posiedzenia organu nadzorującego powinny odbywać się nie rzadziej niż cztery razy w roku, w przeciwnym razie nie rzadziej niż co dwa miesiące</p> <p>2. W przypadku stwierdzenia, w toku wykonywania nadzoru nadużyć, wystąpienia poważnych błędów, w tym mających znaczący wpływ na treść informacji finansowej lub innych poważnych nieprawidłowości funkcjonowaniu instytucji nadzorowanej organ nadzorujący powinien podjąć odpowiednie działania, w szczególności zażądać od organu zarządzającego wyjaśnień i zalecić mu wprowadzenie skutecznych rozwiązań przeciwdziałających wystąpieniu podobnych nieprawidłowości w przyszłości.</p> <p>3. Organ nadzorujący, jeżeli jest to niezbędne dla sprawowania prawidłowego i efektywnego nadzoru, może zażądać od organu zarządzającego wystąpienia do wybranego podmiotu zewnętrznego w celu przeprowadzenia określonych analiz lub zasięgnięcia jego opinii w określonych sprawach.</p>	Zasady funkcjonowania Rady Nadzorczej określa Statut oraz „Regulamin Rady Nadzorczej”	T
<p style="text-align: center;">§ 26.</p> <p>W przypadku niepełnego składu organu nadzorującego instytucji nadzorowanej, powinien on być niezwłocznie uzupełniony.</p>	Zasady w tym zakresie reguluje „POLITYKA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM BRAKU ZGODNOŚCI, W TYM ZASADY ŁADU KORPORACYJNEGO” zatwierdzona przez Zebranie Przedstawicieli.	T
<p style="text-align: center;">§ 27.</p> <p>Organ nadzorujący dokonuje regularnej oceny stosowania zasad wprowadzonych niniejszym dokumentem, a wyniki tej oceny są udostępniane na stronie internetowej instytucji nadzorowanej oraz przekazywane pozostałym organom instytucji nadzorowanej.</p>	Zasady w tym zakresie reguluje „POLITYKA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM BRAKU ZGODNOŚCI, W TYM ZASADY ŁADU KORPORACYJNEGO” zatwierdzona przez Zebranie Przedstawicieli.	T
Rozdział 5 Polityka wynagradzania		

<p style="text-align: center;">§ 28.</p> <p>1. Instytucja nadzorowana powinna prowadzić przejrzystą politykę wynagradzania członków organu nadzorującego i organu zarządzającego, a także osób pełniących kluczowe funkcje. Zasady wynagradzania powinny być określone odpowiednią regulacją wewnętrzną (polityka wynagradzania).</p> <p>2. Ustalając politykę wynagradzania należy uwzględnić sytuację finansową instytucji nadzorowanej.</p> <p>3. Organ nadzorujący przygotowuje i przedstawia organowi stanowiącemu raz w roku raport z oceny funkcjonowania polityki wynagradzania w instytucji nadzorowanej.</p> <p>4. Organ stanowiący dokonuje oceny, czy ustalona polityka wynagradzania sprzyja rozwojowi i bezpieczeństwu działania instytucji nadzorowanej.</p>	<p>Zasady w tym zakresie reguluje Statut i odpowiednie Uchwały, a także „ Polityka zmiennych składników wynagrodzeń”, a także Uchwały ustalające wysokość wynagrodzeń członków Zarządu przyjęte przez Radę Nadzorczą.</p>	T
<p style="text-align: center;">§ 29.</p> <p>1. Wynagrodzenie członków organu nadzorującego ustala się adekwatnie do pełnionej funkcji, a także adekwatnie do skali działalności instytucji nadzorowanej. Członkowie organu nadzorującego powołani do pracy w komitetach, w tym w Komitecie Audytu, powinni być wynagradzani adekwatnie do dodatkowych zadań wykonywanych w ramach danego komitetu.</p> <p>2. Wynagrodzenie członków organu nadzorującego, o ile przepisy nie zabraniają wypłaty takiego wynagrodzenia, powinno być ustalone przez organ stanowiący.</p> <p>3. Zasady wynagradzania członków organu nadzorującego powinny być transparentne i zawarte w odpowiedniej regulacji wewnętrznej instytucji nadzorowanej</p>	<p>Zasady reguluje Regulamin działania Rady Nadzorczej</p>	T
<p style="text-align: center;">§ 30.</p> <p>1. Organ nadzorujący, uwzględniając decyzje organu stanowiącego, odpowiada za wprowadzenie regulacji wewnętrznej określającej zasady wynagradzania członków organu zarządzającego, w tym szczegółowe kryteria i warunki uzasadniające uzyskanie zmiennych składników wynagrodzenia.</p> <p>2. Organ nadzorujący sprawuje nadzór nad wprowadzoną polityką wynagradzania, w tym dokonuje weryfikacji spełnienia kryteriów i warunków uzasadniających uzyskanie wynagrodzenia zmiennego przed wypłatą całości lub części wynagrodzenia zmiennego. Organ nadzorujący sprawuje nadzór nad wprowadzoną polityką wynagradzania, w tym dokonuje weryfikacji spełnienia kryteriów i warunków uzasadniających uzyskanie zmiennych składników wynagrodzenia przed wypłatą całości lub części tego wynagrodzenia.</p> <p>3. W odniesieniu do osób pełniących kluczowe funkcje odpowiedzialność za wprowadzenie odpowiedniej regulacji wewnętrznej i nadzór w tym obszarze ciąży na organie zarządzającym.</p> <p>4. Zmienne składniki wynagrodzenia członków organu zarządzającego lub osób pełniących kluczowe funkcje powinny być uzależnione w szczególności od obiektywnych kryteriów, jakości zarządzania instytucją nadzorowaną oraz uwzględniać długoterminowe aspekty działania i sposób realizacji celów strategicznych. Ustalając zmienne składniki wynagrodzenia uwzględnia się także nagrody lub korzyści, w tym wynikające z programów motywacyjnych oraz innych programów premialnych wypłaconych, należnych lub potencjalnie należnych. Ustalona polityka wynagradzania nie powinna stanowić zachęty do podejmowania nadmiernego ryzyka w działalności instytucji nadzorowanej.</p>	<p>Zasady przyjęte w Banku reguluje „Polityka zmiennych składników wynagrodzeń”, a także Regulamin dotyczący wynagradzania osób objętych polityką oraz uchwały ustalające wysokość wynagrodzeń członków.</p> <p>Rada Nadzorcza zgodnie z „Polityką Ładu Korporacyjnego” oraz „Polityka zmiennych składników wynagrodzeń” sprawuje nadzór nad polityką.</p>	T

5. Wynagrodzenie członka organu zarządzającego lub osób pełniących kluczowe funkcje powinno być finansowane i wypłacane ze środków instytucji nadzorowanej.		
<p style="text-align: center;">Rozdział 6 Polityka informacyjna § 31.</p> <p>1. Instytucje nadzorowane powinny prowadzić przejrzystą politykę informacyjną, uwzględniającą potrzeby jej udziałowców oraz klientów opisaną na stronie internetowej tej instytucji.</p> <p>2. Polityka informacyjna powinna być oparta na ułatwianiu dostępu do informacji. W szczególności publikowane przez instytucję nadzorowaną raporty zawierające informacje finansowe, gdy jest to uzasadnione liczbą udziałowców, powinny być udostępniane w formie elektronicznej zawierającej rozwiązania ułatwiające czytelnikowi zapoznanie się z zamieszczonymi informacjami (raporty interaktywne).</p> <p>3. Instytucja nadzorowana powinna zapewniać udziałowcom równy dostęp do informacji.</p> <p>4. Polityka informacyjna powinna określać w szczególności zasady i terminy udzielania odpowiedzi udziałowcom oraz klientom.</p> <p>5. Polityka informacyjna powinna zapewnić ochronę informacji oraz uwzględniać odrębne regulacje związane z posiadaniem statusu spółki publicznej lub wynikające z przepisów szczególnych regulujących funkcjonowanie instytucji nadzorowanych.</p>	Bank prowadzi politykę informacyjną określoną w „Polityka informacyjna”, treść zasad jest publikowana na stronie internetowej Banku.	T
<p style="text-align: center;">Rozdział 7 Działalność promocyjna i relacje z klientami</p>		
<p style="text-align: center;">§ 32.</p> <p>1. Przekaz reklamowy dotyczący usługi lub produktu oferowanego przez instytucję nadzorowaną albo jej działalności – dalej jako „przedmiot reklamowany”, powinien być rzetelny, nie wprowadzać w błąd oraz cechować się poszanowaniem powszechnie obowiązujących przepisów prawa, zasad uczciwego obrotu oraz dobrych obyczajów.</p> <p>2. Przekaz reklamowy powinien w sposób jasny wskazywać jakiego produktu lub usługi dotyczy.</p> <p>3. Przekaz reklamowy nie może eksponować korzyści w taki sposób, który powodowałby umniejszenie znaczenia kosztów i ryzyk związanych z nabyciem produktu lub usługi.</p>	Bank posiada formalnie przyjętą „Politykę handlową” określającą zasady rzetelnej reklamy produktów i usług.	T
<p style="text-align: center;">§ 33.</p> <p>Przekaz reklamowy nie powinien wprowadzać w błąd, ani stwarzać możliwości wprowadzenia w błąd, w szczególności co do:</p> <p>1) charakteru prawnego przedmiotu reklamowanego, w tym praw i obowiązków klienta,</p> <p>2) tożsamości podmiotu reklamującego,</p> <p>3) istotnych cech przedmiotu reklamowanego,</p>	Bank posiada formalnie przyjętą „Politykę handlową” określającą zasady rzetelnej reklamy produktów i usług.	T

<p>4) korzyści, które można osiągnąć nabywając lub korzystając z przedmiotu reklamowanego oraz okresu, w którym powstają,</p> <p>5) ponoszonych przez klienta całkowitych kosztów związanych z nabyciem lub korzystaniem z przedmiotu reklamowanego oraz okresu, którego te koszty dotyczą,</p> <p>6) czasu, wartości i terytorialnej dostępności przedmiotu reklamowanego,</p> <p>7) ryzyka związanego nabyciem lub korzystaniem z przedmiotu reklamowanego.</p>		
<p style="text-align: center;">§ 34.</p> <p>Przy tworzeniu oraz publikacji przekazu reklamowego instytucja nadzorowana powinna w szczególności:</p> <p>1) czuwać nad charakterem i konstrukcją przekazów reklamowych przygotowywanych i publikowanych w imieniu instytucji nadzorowanej lub na jej rzecz,</p> <p>2) zapewnić odbiorcy możliwość swobodnego zapoznania się ze wszystkimi treściami składającymi się na przekaz, w szczególności ze wszelkimi rodzajami wskazaniami i zastrzeżeniami stanowiącymi integralną część przekazu reklamowego,</p> <p>3) zapewnić, aby rozwiązania graficzne zastosowane w przekazie reklamowym nie utrudniały odbiorcy zapoznania się z istotnymi informacjami przedmiotu reklamowanego w tym przekazie, w szczególności z informacjami wymaganymi przepisami prawa oraz rekomendacjami nadzorczymi,</p> <p>4) podawać źródło prezentowanych informacji, jeżeli przekaz reklamowy odwołuje się do wyników sondaży, badań statystycznych, rankingów, ratingów lub innych danych.</p>	<p>Bank posiada formalnie przyjętą „Politykę handlową” określającą zasady rzetelnej reklamy produktów i usług.</p>	<p style="text-align: center;">T</p>
<p style="text-align: center;">§ 35.</p> <p>Proces oferowania produktów lub usług finansowych powinien być prowadzony przez odpowiednio przygotowane osoby, w celu zapewnienia rzetelności przekazywanych klientom informacji oraz udzielania im zrozumiałych wyjaśnień.</p> <p style="text-align: center;">§ 36.</p> <p>1. Instytucja nadzorowana powinna dołożyć starań, aby oferowane produkty lub usługi finansowe były adekwatne do potrzeb klientów, do których są kierowane.</p> <p>2. Na etapie przedstawiania charakteru i konstrukcji rekomendowanego produktu lub usługi finansowej instytucje nadzorowane oraz podmioty z nimi współpracujące powinny uwzględnić potrzeby, o których mowa w ust. 1, w szczególności co do indywidualnej sytuacji klienta, w tym wiedzy i doświadczenia na rynku finansowym, a tam gdzie to uzasadnione, pożądanego czasu trwania inwestycji oraz poziomu akceptacji ryzyka.</p>	<p>Obszar jest regulowany przez przyjęte formalnie „Zasady dobrych praktyk”.</p>	<p style="text-align: center;">T</p>

<p style="text-align: center;">§ 37.</p> <p>Instytucje nadzorowane oraz współpracujące z nimi podmioty powinny rzetelnie i w sposób przystępny dla przeciętnego odbiorcy informować o oferowanym produkcie lub usłudze, w tym w szczególności o charakterze i konstrukcji tego produktu lub usługi, korzyściach oraz czynnikach warunkujących osiągnięcie ewentualnego zysku, a także o wszelkich ryzykach z nimi związanych, w tym o opłatach i kosztach (również związanych z wcześniejszą rezygnacją z produktu lub usługi).</p>	<p>Obszar jest regulowany przez przyjęte formalnie „Zasady dobrych praktyk”, a także „Polityka handlowa” oraz regulacje produktowe.</p>	<p style="text-align: center;">T</p>
<p style="text-align: center;">§ 38.</p> <p>1. Wszelkie niezbędne informacje dotyczące charakteru i konstrukcji produktu lub usługi finansowej, mające znaczenie dla podjęcia przez klienta decyzji, powinny być udostępniane klientom w taki sposób, aby w odpowiednim czasie przed zawarciem umowy mieli oni możliwość swobodnego zapoznania się z ich treścią.</p> <p>2. Postanowienia umowy, w tym wzorce umowy oraz istotne informacje na temat umowy zamieszczone w innych dokumentach, powinny zostać przedstawione klientowi przez instytucje nadzorowane oraz podmioty z nimi współpracujące przed podjęciem przez niego decyzji co do zawarcia umowy.</p> <p>3. Jeśli w ocenie klienta nie jest możliwe zapoznanie się z przedstawionymi dokumentami na miejscu instytucja nadzorowana powinna przekazać klientowi na koszt własny kopie odpowiednich dokumentów.</p> <p>4. Instytucje nadzorowane powinny podejmować odpowiednie działania i dokładać należytej staranności, aby wzorce umów nie zawierały postanowień niejednoznacznych</p>	<p>Obszar jest regulowany przez przyjęte formalnie „Zasady dobrych praktyk”, oraz regulacje produktowe.</p>	<p style="text-align: center;">T</p>
<p style="text-align: center;">§ 39.</p> <p>Instytucja nadzorowana powinna opracować i udostępnić klientom jasne i przejrzyste zasady rozpatrywania skarg i reklamacji.</p>	<p>Bank posiada i stosuje „Instrukcja rozpatrywania skarg i reklamacji”</p>	<p style="text-align: center;">T</p>
<p style="text-align: center;">§ 40.</p> <p>Instytucja nadzorowana powinna wprowadzić zorganizowaną formę rozpatrywania skarg i reklamacji oraz podejmowania działań zaradczych zmierzających do ograniczenia sytuacji, powodujących ich występowanie w przyszłości.</p>	<p>Bank posiada i stosuje „Instrukcja rozpatrywania skarg i reklamacji”</p>	<p style="text-align: center;">T</p>
<p style="text-align: center;">§ 41.</p> <p>Proces rozpatrywania skarg i reklamacji przez instytucję nadzorowaną powinien być przeprowadzony niezwłocznie nie później niż w terminie 30 dni, a także cechować się rzetelnością, wnikliwością, obiektywizmem oraz poszanowaniem powszechnie obowiązujących przepisów prawa, zasad uczciwego obrotu i dobrych obyczajów.</p>	<p>Zagadnienie jest uregulowane w „Instrukcja rozpatrywania skarg i reklamacji”</p>	<p style="text-align: center;">T</p>
<p style="text-align: center;">§ 42.</p> <p>Treść odpowiedzi na skargę lub reklamację powinna zawierać, o ile to możliwe, pełne i wyczerpujące uzasadnienie faktyczne i prawne, stosownie do zarzutów zamieszczonych w reklamacji lub skardze.</p>	<p>Zagadnienie jest uregulowane w „Instrukcja rozpatrywania skarg i reklamacji”</p>	<p style="text-align: center;">T</p>

<p style="text-align: center;">§ 43.</p> <p>Instytucja nadzorowana powinna dążyć do polubownego rozwiązywania sporów ze swoimi klientami szczególnie w drodze mediacji.</p>	<p>Zagadnienie jest uregulowane w „Instrukcja rozpatrywania skarg i reklamacji”</p>	<p style="text-align: center;">T</p>
<p style="text-align: center;">§ 44</p> <p>Instytucja nadzorowana dochodząc swoich roszczeń, w szczególności prowadząc działania windykacyjne wobec klientów, powinna działać profesjonalnie i dbać o reputację instytucji zaufania publicznego.</p>	<p>Zagadnienie jest uregulowane w „Zasadach dobrych praktyk”</p>	<p style="text-align: center;">T</p>
<p>Rozdział 8 Kluczowe systemy i funkcje wewnętrzne</p>		
<p style="text-align: center;">§ 45.</p> <p>1. Instytucja nadzorowana powinna posiadać adekwatny i skuteczny system kontroli wewnętrznej mający na celu zapewnienie:</p> <p>1) prawidłowości procedur administracyjnych i księgowych, a także wiarygodnej sprawozdawczości finansowej oraz rzetelnego raportowania wewnętrznego i zewnętrznego,</p> <p>2) zgodności działania z przepisami prawa oraz rekomendacjami nadzorczymi, a także regulacjami wewnętrznymi, w tym dotyczącymi zarządzania ryzykiem.</p> <p>2. Na proces zapewniania realizacji celów systemu kontroli wewnętrznej powinna składać się organizacja kontroli wewnętrznej, mechanizmy kontrolne oraz szacowanie ryzyka nieosiągnięcia celów wymienionych w ust. 1.</p> <p>3. Instytucja nadzorowana powinna dokumentować proces zapewnienia realizacji celów systemu kontroli wewnętrznej</p>	<p>System zarządzania w Banku jest formalnie uregulowany w „Strategii zarządzania ryzykiem”, „Regulaminu systemu kontroli wewnętrznej”, a także „Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności”</p>	<p style="text-align: center;">T</p>
<p style="text-align: center;">§ 46.</p> <p>1. System kontroli wewnętrznej instytucji nadzorowanej powinien obejmować wszystkie poziomy w strukturze organizacyjnej instytucji nadzorowanej.</p> <p>2. Organ zarządzający powinien opracować i wdrożyć adekwatny i skuteczny system kontroli wewnętrznej, a organ nadzorujący lub komitet audytu powinien dokonywać okresowej oceny adekwatności i skuteczności zarówno całości systemu kontroli wewnętrznej, jak i wybranych jego elementów.</p> <p>3. Pracownikom instytucji nadzorowanej w ramach obowiązków służbowych należy przypisać odpowiednie zadania związane z zapewnianiem realizacji celów systemu kontroli wewnętrznej.</p>	<p>Bank posiada i realizuje „Regulamin systemu kontroli wewnętrznej”, w ramach jego zapisów dokonywana jest odpowiednia ocena.</p> <p>Pracownicy mają formalnie przypisane zadania kontrolne.</p>	<p style="text-align: center;">T</p>
<p style="text-align: center;">§ 47.</p> <p>1. Instytucja nadzorowana powinna opracować i wdrożyć efektywną, skuteczną i niezależną funkcję zapewniania zgodności działania instytucji nadzorowanej z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz z uwzględnieniem rekomendacji nadzorczych.</p> <p>2. Sposób organizacji funkcji zapewnienia zgodności powinien gwarantować niezależność wykonywania zadań w tym zakresie.</p>	<p>Bank posiada i stosuje „Instrukcję zarządzania ryzykiem braku zgodności”, a także posiada Stanowisko ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności.</p>	<p style="text-align: center;">T</p>

<p style="text-align: center;">§ 48.</p> <p>1. Instytucja nadzorowana powinna opracować i wdrożyć efektywną, skuteczną i niezależną funkcję audytu wewnętrznego mającą w szczególności za zadanie regularne badanie adekwatności, skuteczności i efektywności, w szczególności systemu kontroli wewnętrznej, funkcji zapewnienia zgodności i systemu zarządzania ryzykiem.</p> <p>2. Sposób organizacji funkcji audytu wewnętrznego powinien gwarantować niezależność wykonywania zadań w tym zakresie.</p>	<p>Audyt wewnętrzny realizowany jest przez SSOZ BPS, zgodnie z umową systemu ochrony.</p>	<p style="text-align: center;">T</p>
<p style="text-align: center;">§ 49.</p> <p>1. Osoba kierująca komórką audytu wewnętrznego oraz osoba kierująca komórką do spraw zapewnienia zgodności mają zapewnioną możliwość bezpośredniego komunikowania się z organem zarządzającym oraz nadzorującym lub komitetem audytu, a także powinny mieć możliwość bezpośredniego i jednoczesnego raportowania do tych organów.</p> <p>2. Osoba kierująca komórką audytu wewnętrznego oraz osoba kierująca komórką do spraw zapewnienia zgodności uczestniczy w posiedzeniach organu zarządzającego i organu nadzorującego lub komitetu audytu, jeżeli przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej, funkcją audytu wewnętrznego lub funkcją zapewnienia zgodności.</p> <p>3. W instytucji nadzorowanej powoływanie i odwoływanie osoby kierującej komórką audytu wewnętrznego oraz osoby kierującej komórką do spraw zapewnienia zgodności odbywa się za zgodą organu nadzorującego lub komitetu audytu.</p> <p>4. W instytucji nadzorowanej, w której nie funkcjonuje komórka audytu lub komórka do spraw zapewnienia zgodności uprawnienia wynikające z ust. 1-3 przysługują osobom odpowiedzialnym za wykonywanie tych funkcji.</p>	<p>Audyt wewnętrzny realizowany jest przez SSOZ BPS, zgodnie z umową systemu ochrony, natomiast działanie Stanowiska ds. ryzyka braku zgodności, w tym zapewnianie niezależności regulują „Instrukcja zarządzania ryzykiem braku zgodności”</p>	<p style="text-align: center;">T</p>
<p style="text-align: center;">§ 50.</p> <p>1. Instytucja nadzorowana powinna skutecznie zarządzać ryzykiem występującym w jej działalności, w szczególności poprzez opracowanie i wdrożenie adekwatnego i skutecznego systemu zarządzania ryzykiem uwzględniającego strategię zarządzania ryzykiem obejmującą tolerancję na ryzyko określoną przez instytucję nadzorowaną.</p> <p>2. Na proces zarządzania ryzykiem powinna składać się jego identyfikacja, pomiar, szacowanie, monitorowanie oraz stosowanie mechanizmów kontrolujących i ograniczających zidentyfikowany, zmierzony lub oszacowany poziom ryzyka.</p> <p>3. System zarządzania ryzykiem powinien być zorganizowany adekwatnie do charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności przy uwzględnieniu strategicznych celów instytucji nadzorowanej, w tym strategii odnośnie do zarządzania ryzykiem uwzględniającej tolerancję na ryzyko określoną przez instytucję nadzorowaną.</p>	<p>Bank posiada „Strategię zarządzania ryzykiem” regulującą zasady funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem, a także odpowiednie stanowiska organizacyjne zajmujące się niezależną identyfikacją, pomiarem, szacowaniem, monitorowaniem ryzykiem. Mechanizmy kontrolujące i ograniczające ryzyko (np. limity wewnętrzne) zawarte są w poszczególnych Zasadach zarządzania odpowiednimi rodzajami ryzyka.</p>	<p style="text-align: center;">T</p>
<p style="text-align: center;">§ 51.</p> <p>1. Niezależnie od zadań przypisanych komórkom organizacyjnym instytucji nadzorowanej, i innym organom tej instytucji, odpowiedzialność za skuteczne zarządzanie ryzykiem powinien ponosić organ zarządzający.</p>	<p>Zagadnienie zawarte jest w „Regulaminie działania zarządu”</p>	

2. Członkowie organu zarządzającego, uwzględniając skalę działalności nie powinni łączyć odpowiedzialności za zarządzanie danym ryzykiem z odpowiedzialnością za obszar działalności generujący to ryzyko.		T
<p style="text-align: center;">§ 52.</p> <p>1. Organ nadzorujący powinien zatwierdzać i nadzorować realizację strategii zarządzania ryzykiem, sprawując nadzór nad skutecznością zarządzania ryzykiem. Organ zarządzający powinien zapewnić otrzymywanie przez organ nadzorujący regularnej i aktualnej informacji o ryzyku zidentyfikowanym w obecnej lub przyszłej działalności instytucji nadzorowanej, charakterze, skali i złożoności ryzyka oraz działaniach podejmowanych w ramach zarządzania tym ryzykiem, w tym także informacji bezpośrednio od komórki audytu wewnętrznego lub komórki do spraw zapewnienia zgodności lub innej komórki odpowiedzialnej za ten obszar.</p> <p>2. W instytucji nadzorowanej, w której nie funkcjonuje komórka audytu lub komórka do spraw zapewnienia zgodności lub nie wyznaczono komórki odpowiedzialnej za ten obszar informacje, o których mowa w ust. 1 przekazują osoby odpowiedzialne za wykonywanie tych funkcji.</p>	Rada Nadzorcza zatwierdza „Strategię zarządzania ryzykiem”, Instrukcja zarządzania ryzykiem braku zgodności, a także otrzymuje odpowiednie raporty dotyczące poziomu ryzyka oraz ryzyka zgodności umożliwiające nadzór Rady Nadzorczej na tym obszarze. Rada Nadzorcza otrzymuje również raporty audytu sprawowanego przez SSO SGB.	T
<p>Rozdział 9</p> <p>Wykonywanie uprawnień z aktywów nabytych na ryzyko klienta</p>	Bank nie prowadzi takiej działalności	<i>n/d</i>

Sporządziła komórka ds. ryzyk:

Zaakceptowała Rada Nadzorcza:

